

**พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีม
ในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษา อำเภอดำคันโท
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2**

**Behavioral Leadership of School Administrators Affecting Teamwork Effectiveness in
Network Center School for Amphur Thakantho Quality Educational Administrators
Development Under the Office of Primary Educational Kalasin service Area 2**

เรวัต ชัยจำรัส (Rewut chajumrus) *

เสาวณี ตริพุทธิรัตน์ (Saowanee Treputtharat) **

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษา อำเภอดำคันโท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 2) ศึกษาระดับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีม ในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษาอำเภอดำคันโท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษา อำเภอดำคันโท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 4) ศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษา อำเภอดำคันโท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ประชากรที่ศึกษา คือ คือผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษา อำเภอดำคันโท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำนวน 249 คน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 20 คน ครูผู้สอน จำนวน 132 คน รวมจำนวน 152 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์โดยใช้ การแจกแจงความถี่ หัวย้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์แบบเพียร์สัน และการสร้างสมการพยากรณ์ โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

คำสำคัญ: พฤติกรรมผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษา ประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีม

Keywords: Behavioral Leadership School Administrators Teamwork Effectiveness

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผลการวิจัย

1. พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษา อำเภอดงคำโนหิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษา อำเภอดงคำโนหิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อยู่ในระดับมาก
3. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการทำงานเป็นทีมในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษา อำเภอดงคำโนหิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวก
4. พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานเป็นทีมในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษา อำเภอดงคำโนหิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า พฤติกรรมผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ (X_4) พฤติกรรมผู้นำแบบชี้แนะ (X_1) พฤติกรรมผู้นำแบบให้ความร่วมมือ (X_3) เป็นองค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานเป็นทีม โดยร่วมกันพยากรณ์ร้อยละ 57.9 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถสร้างสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 0.926 + 0.344 (X_4) + 0.223 (X_1) + 0.191 (X_3)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = 0.371 (Z_4) + 0.228 (Z_1) + 0.223 (Z_3)$$

Abstract

The objectives of this research were: 1) study levels of behavioral leadership of school administrators in Network Center School for Amphur Thakantho Quality Educational Administrators Development under the office of Primary Educational Kalasin Service Area 2. 2) study the level of Teamwork Effectiveness in Network Center School for Amphur Thakantho Quality Educational Administrators Development under the office of Primary Educational Kalasin Service Area 2. 3) analyze relationship between behavioral leadership of schools administrators with teamwork effectiveness in Network Center School for Amphur Thakantho Quality Educational Administrators Development under the office of Primary Educational Kalasin Service Area 2. And 4) study behavioral leadership of schools administrators affecting teamwork effectiveness in Network Center School for Amphur Thakantho Quality Educational Administrators Development under the office of Primary Educational Kalasin Service Area 2.

The sample were 152 school administrators and teachers working in Network Center School for Amphur Thakantho Quality Educational Administrators Development under the office of Primary Educational Kalasin Service Area 2.

The instrument was the questionnaire rating scale as 5 levels. Data were analyzed by using SPSS for Window Computer Program, and descriptive statistics, to calculating frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's Coefficient Correlation, and Multiple Regression Analysis.

The research findings found that:

1. The behavioral leadership of schools administrators in Network Center School for Amphur Thakantho Quality Educational Administrators Development under the office of Primary Educational Kalasin Service Area 2 was “High” level.

2. Teamwork Effectiveness in Network Center School for Amphur Thakantho Quality Educational Administrators Development under the office of Primary Educational Kalasin Service Area 2 was “High” level.

3. The relationship between behavioral leadership of schools administrators with teamwork effectiveness in Network Center School for Amphur Thakantho Quality Educational Administrators Development under the office of Primary Educational Kalasin Service Area 2 found that has positive relationship.

4. The behavioral leadership of schools administrators affecting teamwork effectiveness in Network Center School for Amphur Thakantho Quality Educational Administrators Development under the office of Primary Educational Kalasin Service Area 2 found that the achievement oriented leadership (X_4), directive leadership (X_1) and participative leadership (X_3), were elements that affect to teamwork as 57.90 at 0.05 significant level. The equation could be written as follows:

Raw scores predictive equation.

$$Y = 0.926 + 0.344 (X_4) + 0.223 (X_1) + 0.191 (X_3)$$

Standard scores predictive equation.

$$Z = 0.371 (Z_4) + 0.228 (Z_1) + 0.223 (Z_3)$$

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ได้ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพคนไทยโดยกำหนดให้มีการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการให้กับหน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องโดยตรง ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้นำในสถานศึกษาที่เป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการศึกษาของผู้เรียน จำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้ ความรู้ ความสามารถ และมีพฤติกรรมผู้นำที่เหมาะสมที่จะทำให้บุคลากรใน

สถานศึกษา ทำงานร่วมกันเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ จนเกิดประสิทธิผลในการทำงานเป็นทีมซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนตามที่กฎหมายกำหนด

ปัจจุบันองค์การของรัฐและเอกชนได้ให้การยอมรับและนำการทำงานเป็นทีมมาใช้โดยเน้นให้มีการสร้างทีมงานให้แข็งแกร่ง ให้บุคลากรทุกคนเห็นความสำคัญของกระบวนการทำงานร่วมกันเป็นทีม ซึ่งจะส่งผลให้การทำงานนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพการที่องค์การจะพัฒนาและก้าวไปข้างหน้าได้ที่สำคัญก็คือความร่วมมือของคนในองค์การนั้นว่าจะมีการประสานความร่วมมือกันมากน้อยเพียงใดความสำเร็จในการทำงานนั้นไม่ได้เกิดจากสมาชิกคนใดคนหนึ่งแต่เกิดจากการตามลำพังแต่เกิดจากผลของความร่วมมือรวมถึงการประสานงานของ

ทุกคนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (ณัฐพันธ์ เขจรนันท์, 2545)

ปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างให้ผู้บริหารในระดับต่าง ๆ ในฐานะหัวหน้าทีม ให้สามารถนำสมาชิกในทีมให้เป็นไปตามเป้าหมาย นโยบาย แผนงาน หรือความต้องการของหน่วยงาน คือ ความสามารถในการเป็นผู้นำ หรือภาวะผู้นำของหัวหน้า (สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ, 2542) ผู้นำมีหน้าที่และบทบาทสำคัญยิ่งเป็นเสมือนหลักชัยในการดำเนินงาน (นุชรินทร์ พรหมสวัสดิ์, 2539) พฤติกรรมผู้นำมีความสำคัญ ในการบริหารงานให้สัมฤทธิ์ผล เพราะพฤติกรรมของผู้นำมีลักษณะที่เด่นมีความคิด การทำงานการประเมินผลที่เป็นธรรม ทำให้ครองจิตใจของผู้ใต้บังคับบัญชาได้เป็นอย่างดี ผู้บริหารในฐานะที่เป็นผู้นำขององค์กร จะต้องเป็นผู้ที่ทำให้สมาชิกฝ่ายต่าง ๆ ภายในองค์กร เกิดความร่วมมือ และประสานงานกันเป็นอย่างดี ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ ที่เป็นตำแหน่งผู้บริหารต่างต้องรับบทบาทของความเป็นผู้นำทั้งสิ้น โดยอาศัยความเป็นผู้นำของผู้บริหารจะต้องสามารถรวบรวมพลัง และใช้ประโยชน์ของบุคลากรในองค์กรให้ช่วยกันทำงานเพื่อผลสำเร็จของงานตามวัตถุประสงค์ ผู้นำจึงเป็นบุคคลที่ขาดไม่ได้ในองค์การหากผู้นำ เป็นผู้ที่มีความรู้ มีจริยธรรมและมีความ สามารถแล้วงานย่อมดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ปราณี เฉลิมโณม, 2541)

แต่จากผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชาติ O-NET ปีการศึกษา 2553 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษา อำเภอกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50 ทุกกลุ่มสาระที่ทดสอบ ยกเว้นกลุ่มสาระสุขศึกษาและกลุ่มสาระการงานอาชีพฯ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ย ไม่ถึงร้อยละ 50 ทุกกลุ่มสาระที่ทดสอบ ยกเว้นกลุ่มสาระสุขศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2, 2554) ซึ่งคุณภาพของผู้เรียนไม่เป็นไปตามที่

กฎหมายกำหนด ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะที่เป็นผู้นำในสถานศึกษา จึงต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบพฤติกรรมผู้นำในการบริหาร เพื่อกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรได้ทำงานร่วมกันเป็นทีมซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนได้ตามที่กฎหมายกำหนด

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามแบบของ House and Mitchell (1974 อ้างถึงใน เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2546) ซึ่งเป็นพฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ ได้แบ่งพฤติกรรมของผู้นำออกเป็น 4 แบบ ได้แก่ พฤติกรรมผู้นำแบบชี้แนะ พฤติกรรมผู้นำแบบสนับสนุน พฤติกรรมผู้นำแบบให้ความร่วมมือ พฤติกรรมผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ ซึ่งเป็นรูปแบบของพฤติกรรมผู้นำที่ ตรงกับบริบทและสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษา อำเภอกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 เพื่อค้นหาแบบหรือชนิดของพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานเป็นทีมในโรงเรียน จะได้นำเอาผล การวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงพฤติกรรมของการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการทำงานเป็นทีมในโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษา กำแพงแสนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 ต่อไป

คำถามของการวิจัย

1. พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษา อำเภอกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 อยู่ในระดับใด

2. ประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษา อำเภอกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 อยู่ในระดับใด

3. พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการทำงานเป็นทีมในโรงเรียน ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษา อำเภอดำคันโท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อย่างไร

4. พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาแบบใดบ้างที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานเป็นทีมในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษาอำเภอดำคันโท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษา อำเภอดำคันโท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 2

2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการทำงานเป็นทีม ในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษา อำเภอดำคันโท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

3. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการทำงานเป็นทีมในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษา อำเภอดำคันโท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 2

4. เพื่อศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานเป็นทีมในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษา อำเภอดำคันโท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Study) เพื่อศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานเป็นทีม ในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษา

อำเภอดำคันโท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็น ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษา อำเภอดำคันโท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำนวน 249 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษา อำเภอดำคันโท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie และ Morgan (พัชรินทร์เพ็ง, 2554) และกำหนดสัดส่วนและทำการสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 20 คน ครูผู้สอน จำนวน 132 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 152 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ พฤติกรรมผู้นำประกอบด้วย

- 1) พฤติกรรมผู้นำแบบชี้แนะ
 - 2) พฤติกรรมผู้นำแบบสนับสนุน
 - 3) พฤติกรรมผู้นำแบบให้ความร่วมมือ
 - 4) พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ
- ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิผลการทำงานเป็นทีม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือเป็นแบบสอบถามประกอบด้วย สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาปัจจุบัน วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการทำงานเป็นทีมในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษา อำเภอดำคันโท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับตามแนวคิดของ ลิเคอร์ท (Likert type)

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ความตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้ค่า IOC แบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 จากนั้นนำไปหาความเที่ยง (Reliability) โดยนำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (try-out) กับผู้บริหารและครูโรงเรียนหนองกุงศรีวิทยาการ และโรงเรียนชุมชนหนองหินวิทยาการ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ ได้ค่า α -Coefficient พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเท่ากับ 0.9614 และประสิทธิผลการทำงานเป็นทีมเท่ากับ 0.9772

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารและประสิทธิผลการทำงานเป็นทีมนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการทำงานเป็นทีมโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient) สร้างสมการพยากรณ์ พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานเป็นทีม โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษา อำเภอท่าคันโท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิผลการทำงานเป็นทีมในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษา อำเภอท่าคันโท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า อยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการทำงานเป็นทีมในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษา อำเภอท่าคันโท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวก

4. พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานเป็นทีมในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษา อำเภอท่าคันโท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า พฤติกรรมผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ (X_4) พฤติกรรมผู้นำแบบชี้แนะ (X_1) พฤติกรรมผู้นำแบบให้ความร่วมมือ (X_3) เป็นองค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานเป็นทีมโดยรวมกันในการพยากรณ์ร้อยละ 57.9 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานเป็นทีมในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษา อำเภอท่าคันโท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีค้นพบที่น่าสนใจและขอเสนอประเด็นที่สำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษา อำเภอท่าคันโท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ได้มีการพัฒนาด้านความรู้ ทักษะและเจตคติในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องตามแผนกลยุทธ์ โดยจัดให้มีการอบรม ประชุม สัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และทักษะทางด้านการบริหารของผู้บริหาร

รวมทั้งออกนิเทศ ติดตามการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่เป็นประจำทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในพฤติกรรมความเป็นผู้นำ ประกอบกับผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับพฤติกรรมผู้นำในการสร้างแรงจูงใจในการทำงานของบุคลากร จึงทำให้พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารแบบมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม จึงทำให้มีค่าเฉลี่ยสูงสุดซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรียน ชำระธรรม (2551) พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายภูผาไท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมาก สุธเทพ ทิมฤกษ์ (2550) ได้ศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาญจนบุรี เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมทั้ง 4 แบบ คือ แบบสั่งการ แบบสนับสนุน แบบให้มีส่วนร่วมและแบบมุ่งความสำเร็จอยู่ในระดับมาก

2. ระดับประสิทธิผลการทำงานเป็นทีม พบว่าประสิทธิผลการทำงานเป็นทีมโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก การปฏิรูปการศึกษาและการปฏิรูปการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวดที่ 1 มาตรา 9 การจัดระบบ โครงสร้างและกระบวนการศึกษา มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยจัดทำเป็นแผนกลยุทธ์ โดยจัดให้มีการอบรม ประชุม สัมมนา นิเทศ ติดตาม การทำงานของ

บุคลากรในสังกัดรวมทั้งให้บุคลากรครูที่เข้ารับพัฒนามีการขยายผลและสร้างเครือข่ายในการทำงาน ทำให้บุคลากรทางการศึกษารู้และเข้าใจการปฏิบัติในการทำงานเป็นทีม ประกอบกับ บุคลากรครู ส่วนใหญ่ได้จัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะทำให้ทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกันเป็นทีมมากขึ้นซึ่งส่งผลต่อประสิทธิผลในการทำงานเป็นทีมในระดับสูง ดังกล่าว

3. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการทำงานเป็นทีม ในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก โดยพฤติกรรมผู้นำแบบเน้นความสำเร็จมีความสัมพันธ์สูงสุดกับประสิทธิผลการทำงานเป็นทีม เนื่องจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายงานที่ทำทลายความสามารถของบุคลากร นำแนวคิดรูปแบบ วิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหาร คาดหวังต่อการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาในระดับสูง ขึ้นชมกับผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีความรับผิดชอบสูง ส่งเสริมและพัฒนางานของผู้ใต้บังคับบัญชา ติดตามการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างต่อเนื่อง เป็นการกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากรครูทำงานร่วมกันในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จึงทำให้พฤติกรรมผู้นำแบบเน้นความสำเร็จมีความสัมพันธ์กันสูงกับประสิทธิผลการทำงานเป็นทีม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วันชัย นพรัตน์ (2540) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 12 พบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตการศึกษา 12

4. พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานเป็นทีมในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า

อำเภอท่าคันโท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พฤติกรรมผู้นำของ
ผู้บริหารแบบเน้นความสำเร็จ เป็นแบบพฤติกรรมผู้นำ
ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานเป็นทีมมากที่สุด
อธิบายได้ว่า การที่ผู้บริหารมอบหมายงานที่ทำทนาย
ความสามารถของบุคลากร นำเอาแนวคิด รูปแบบ
วิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหาร คาดหวังต่อการ
ปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาในระดับสูง ชื่นชมกับ
ผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีความรับผิดชอบสูง ส่งเสริมและ
พัฒนางานของผู้ใต้บังคับบัญชา ติดตามการปฏิบัติ
งานของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างต่อเนื่องซึ่งจะช่วย
กระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรในโรงเรียนเกิด
ในการทำงานร่วมกันเป็น ทีม สอดคล้องกับบทบาท
ใหม่ของ ผู้บริหารโรงเรียนในฝันคือ รู้จักการประเมิน
สถานการณ์ปัจจุบันและอนาคต รู้จักการสื่อสารวิสัย
ทัศน์ รู้จักการสร้างความสำเร็จ รู้จักการติดตามและ
ประเมินความก้าวหน้า รู้จักแสดงความชื่นชมยินดีกับ
ความสำเร็จ รู้จักการดูแลเอาใจใส่บุคลากร นักเรียน
ชุมชน รู้จักการให้แรงจูงใจแก่สมาชิกของโรงเรียน
รู้จักการใช้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและของกลุ่ม
(เสาวณี ตรีพุทธรัตน์, 2547)

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

1. โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพ
การศึกษา อำเภอท่าคันโท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ควรร่วมมือ
สนับสนุน ให้ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ภาวะผู้นำแบบ
เน้นความสำเร็จ ซึ่งมีอิทธิพลสูงที่สุดในประสิทธิผลการ
ทำงานเป็นทีม
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรกระตุ้นส่งเสริม
ให้บุคลากรในโรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิด
ในการทำงานเป็นทีมร่วมกันให้มากที่สุด ซึ่งจาก
ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพในการทำงานเป็นทีม
ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดได้แก่ การแสดงความคิดเห็นของ
บุคลากร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษา แนวทางในการประเมิน
พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน
ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษา
อำเภอท่าคันโท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
2. ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนา
บุคลากรให้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นใน
โรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการ
ศึกษา อำเภอท่าคันโท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). เอกสารประกอบการพัฒนาหลักสูตรพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2551). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบ พ.ศ. 2550-2554. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- ณัฐพันธุ์ เขจรนันท์. (2545). การสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์.
- นุชรินทร์ พรหมสวัสดิ์. (2539). ภาวะความเป็นผู้นำ. วารสารมาลาเรีย, 31(4), 209-211.
- ปราณี เฉลิมโณม. (2541). ลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสังกัดกรมพลศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. ปริญญาพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริการการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วันชัย นพรัตน์. (2540). ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในเขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สร้อยตระกูล (ตวยานนท์) อรรถมานะ. (2542). พฤติกรรมองค์การ: ทฤษฎีและการประยุกต์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. (2554). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. [ม.ป.ท. : ม.ป.พ.].
- สุเทพ ทิมฤกษ์. (2550). พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุรียน ชาธรรมา. (2551). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายกุดโท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2546). “ภาวะผู้นำ” ในประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 5 หน้าที่ 1-104 นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- เสาวณี ตรีพุทธรัตน์. (2547). โรงเรียนในฝันสู่ความเป็นจริง: เริ่มต้นที่การพัฒนาบทบาทของผู้บริหาร. วารสารศึกษาศาสตร์ มข, 27(3), 23-26.